

Darba līgumi un citi darba tiesisko attiecību aspekti

Līga Klemere, Labklājības ministrijas Darba attiecību
un darba aizsardzības politikas departamenta eksperte

Lielais Eirovebinārs, 2013.gada 25.septembris

Normatīvais regulējums un tā ietekme attiecībā uz darba līgumiem

- Euro ieviešanas kārtības likuma 4.panta pirmā daļa paredz, ka *euro* ieviešana neietekmē līgumu un citu tiesisko instrumentu nepārtrauktību, un tiesisko instrumentu nepārtrauktības nodrošināšanai tiek piemērota Padomes 17.06.1997. regula (EK) Nr.1103/97. Atsauces uz latiem tiesiskajos instrumentos, kas pastāv dienā pirms *euro* ieviešanas dienas, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, ir uzskatāmas par atsaucēm uz *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.
- Grozījumi darba līgumā vai papildus vienošanās pie darba līguma, izsakot darba samaksas apmēru *euro*, nav nepieciešami. Ja darbinieks un darba devējs paši vēlas, šādus grozījumus darba līgumā var veikt.
- Minimālā mēneša darba alga no 01.01.2014. – 320 euro = 225 LVL, bez santīmiem un centiem (atbilstoši 30.07.2013. grozījumiem MK noteikumos “Minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtība” minimālo mēneša darba algu nosaka līdz vienam euro, bez centiem).

Pārrēķinu veikšana

- Atbilstoši noteiktajam kursam: 1 EUR = 0.702804 LVL un noapaļojot līdz veseliem *euro* centiem (divas zīmes aiz komata) pēc vispārējiem matemātikas principiem (līdz 5 – uz leju, no 5 (ieskaitot) – uz augšu).
- Pārrēķinot darba samaksu, aizliegts samazināt darbinieka darba samaksa.
- Informējot darbiniekus (piemēram, izdodot rīkojumu), darba devējs var nedaudz palielināt darba samaksu līdz nākamajam pilnajam *euro* (piemēram, ja pēc algas pārrēķināšanas darba samaksa ir 711,44 *euro*, tad darba devējs ir tiesīgs to palielināt līdz 712 *euro*, neslēdzot grozījumus darba līgumā).
- Darba samaksas palielināšanas gadījumā izdarāmi grozījumi darba līgumā DL 97.panta kārtībā.
- Darbinieku informēšana par izmaiņām darba samaksas aprēķinā saistībā ar *euro* ieviešanu, sagatavojot rīkojumu, informatīvo vēstuli vai izvēloties citu ērtu informācijas izplatīšanas formu.

Praktiskas dabas jautājumi (1)

- Ja darbinieks dodas ikgadējā apmaksātā atvaļinājumā pirms 2014.gada jūlija, vidējā izpeļņa rēķināma no darba samaksas, kas ir aprēķināta un izmaksāta ne tikai euro, bet arī latos.
- Aprēķinot vidējo izpeļņu, jāveic tās darba samaksas, kas maksāta latos, pārrēķins uz *euro* un no iegūtās kopsummas *euro* aprēķināma dienas vidējā izpeļņa atbilstoši DL noteiktajam.
- Atbilstoši DL 71.pantam darba devējam, izmaksājot darba samaksu, ir pienākums izsniegt darba samaksas aprēķinu, kurā norādīta izmaksātā darba samaksa, ieturētie nodokļi un veiktās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī nostrādātās stundas, tajā skaitā virsstundas, nakts laikā un svētku dienās nostrādātās stundas.

Praktiskas dabas jautājumi (2)

- *Euro* ieviešanas kārtības likuma 15.pants: sākot ar *euro* ieviešanas dienu, visi grāmatvedības reģistra ieraksti veicami *euro*. Tātad, ja alga tiek maksāta sākot ar 01.01.2014., tā jāizmaksā *euro*.
- Katrā uzņēmumā personāla uzskaites sistēma var atšķirties, līdz ar to t.s. algas lapiņas forma var atšķirties (visticamāk, tā būs dalījumā pa periodiem, kuros atalgojums izmaksāts, nevis pa periodiem, uz kuriem atalgojums attiecas).
- Decembra algas lapiņā jānorāda visas summas, kas izmaksātas 2013.gada decembrī latos, bet 2014.gada janvāra algas lapiņā - visas summas, kas izmaksātas janvārī *euro*.
- Janvāra algas lapiņā jānorāda arī summa, kas aprēķināta par decembri, konvertējot to *euro* saskaņā ar oficiālo pārejas kursu.

Plašāka informācija par *euro* ieviešanu

- Interneta vietnē: www.eiro.lv;
- Pa Finanšu ministrijas izveidoto informācijas tālrūni 80003000;
- Darba tiesisko attiecību jautājumos - Valsts darba inspekcijas Konsultatīvajā centrā pa e-pastu: info@vdi.gov.lv vai zvanot pa tālrūni: 67186522 vai 67186523.

Paldies par uzmanību!

